

VÄRLDSARV - KULTURARV - NATURARV

Vad är ett världsarv?

Ett världsarv är ett kulturminne eller naturminne som är så värdefullt att det är en angelägenhet för hela mänskligheten. Det är en plats, ort, miljö eller objekt som på ett alldeles unikt sätt vittnar om jordens och människans historia. Efter att objektet upptagits på Unesco:s världsarvslista ska det garanteras vård och skydd för all framtid.

Det finns idag 936 världsarv i hela världen. Dessa är indelade i olika grupper.

Naturarv

Enligt Världsarvskonventionen är världsarv

- naturföreteelser bestående av fysiska och biologiska formationer eller grupper av sådana formationer som är av särskilt stort universellt värde ur estetisk och vetenskaplig synpunkt
- geologiska och fysiografiska formationer och klart avgränsande områden som utgör vistelsemiljö för hotade djur- och växtarter av särskilt stort universellt värde ur forsknings- eller naturskyddssynpunkter
- naturmiljöer eller klart avgränsade naturområden som är av särskilt stort universellt värde ur forsknings- eller naturskyddssynpunkt eller p grund av deras naturskönhet.

Exempel på naturarv är Höga Kusten i Sverige, Stora Barriärrevet i Australien och de västnorska fjordarna Geirangerfjorden och Nærøyfjorden.

Ansvariga i Sverige för naturarven är Naturvårdsverket.

Kulturarv

Enligt Världsarvskonventionen är världskulturarv

- minnesmärken: arkitektoniska verk, monumentala skulpturer och målningar, element eller byggnadsverk av arkeologisk art, inskriptioner eller grottbostäder
- grupper av fristående eller sammanhängande byggnader som på grund av sin arkitektur, enhetlighet eller belägenhet i landskapet är av särskilt stort universellt värde
- miljöer: verk skapade av människan eller av naturen och människan i förening samt

områden innefattande arkeologiska miljöer som är av särskilt stort universellt värde

Exempel på kulturarv är Visby i Sverige, Världsarvet Falun, Frihetsgudinnan i New York, USA och Auschwitz Birkenau i Polen.

Ansvarig för kulturarven i Sverige är Riksantikvarieämbetet

Vad är världsarv?

Naturarvet Rocky Mountains i Kanada.
Foto: Béatrice Petit, © UNESCO

Arvet är som en stafettpinne från det förflutna som vi lever med idag, och som vi överlämnar till kommande generationer. Vårt kulturarv såväl som vårt naturarv är oersättliga källor till liv och inspiration. De är våra referenspunkter, vår identitet. Det som gör idén med världsarv unik är dess världsomspännande grepp. Objekten på världsarvslistan tillhör alla människor på jorden, oberoende av var i världen platsen är belägen.

Genom att skriva under konventionen för skydd av världens kultur- och naturarv, så erkänner länderna att världsarvsobjekt som finns inom deras nationella territorium, utan att hävda nationell överhöghet eller ägande, utgör ett världsarv för vars skydd det är en skyldighet för det internationella samfundet som helhet att samarbeta. Hur skiljer sig ett världsarv från ett objekt av nationell särart. Nyckeln ligger i orden "framstående exempel av värde för hela mänskligheten". Objekt som valts ut för världsarvslistan har gjort det på basis av meriter som bästa tänkbara exempel på kultur- och naturarv.

Beslutsprocessen

Det är respektive lands regering som nominerar kandidater till världsarvslistan och UNESCO's Världsarvskommitté som är beslutande organ. I Sverige ligger ansvaret på Riksantikvarieämbetet och Naturvårdsverket att ta fram förslag till världsarvslistan och att bereda ärenden rörande världsarvskonventionen åt regeringen.

En gång om året sammanträder de utsedda 21 representanterna i UNESCO:s Världsarvskommitté för att bl.a. diskutera och ta ställning till nya objekt.

Världsarv i Sverige

Ett världsarv är ett kulturminne eller naturminne som är så värdefullt att det är en angelägenhet för hela mänskligheten. Det är en plats, ort, miljö eller objekt som på ett alldeles unikt sätt vittnar om jordens och människans historia.

Några av världsarven i Sverige

Foto: Bengt A Lundberg

Sverige har fjorton världsarv

När de en gång kommit med på den prestigefyllda världsarvslistan garanteras de skydd och vård för all framtid. Sverige har fjorton världsarv.

Det finns all anledning att vara stolt över våra gemensamma världsarv, men också anledning till oro. Många av dem hotas av förstörelse och förfall. Därför har världsarvslistan inrättats. Den grundar sig på FN-organet Unescos konvention till skydd för världens natur- och kulturarv, som antogs 1972. Sverige undertecknade konventionen 1985 och har därmed - bland mer än 180 andra nationer - frivilligt åtagit sig att skydda de egna världsarven för all framtid, samt att stödja andra länder i deras ansträngningar för att ta hand om sina.

För att ett minne ska upptas på listan måste det uppfylla en rad kriterier. Ett kulturobjekt ska exempelvis vara ett mästerverk skapat av människan, ett arkitektoniskt stilbildande byggnadsverk, en miljö med anknytning till idéer eller trosföreställningar av universell betydelse eller ett framstående exempel på traditionell livsföring som är representativ för en viss kultur. Ett naturobjekt kan exemplifiera viktiga utvecklingssteg i jordens historia, representera pågående ekologiska eller biologiska processer, vara ett landskap med exceptionella skönhetsvärden eller en hemvist för utrotningshotade djurarter.

Världsarvslistan blir allt längre och omfattar flera hundra objekt. Drottningholms slottsanläggning blev 1991 Sveriges första världsarv. Sammanlagt 14 svenska kultur- och naturobjekt har förts upp på listan.

Världsarv

Vad är ett världsarv?

Ett världsarv är en unik kultur- eller naturhistorisk miljö som vittnar om människans eller jordens historia. För att skydda de mest värdefulla kulturhistoriska- och naturmiljöerna mot förfall och förstörelse

tillkom Unescokonventionen om skydd för världens kultur- och naturarv vid FN-organets generalkonferens 1972. Sedan dess har denna viktiga internationella överenskommelse undertecknats av mer än 180 nationer som alla därmed förbinder sig att uppfylla konventionens krav och förpliktelser. Genom att underteckna Unescokonventionen åtager sig länderna att vårda och bevara viktiga kultur- och naturarv inom det egna territoriet och att stödja andra länder i deras ansträngningar att bevara vårt gemensamma världsarv.

Vem bestämmer vad som blir ett världsarv?

Unescos världsarvskommitté som består av 21 delegationer från 21 olika länder. Kommittémedlemmar sitter på en mandatperiod av sex år, men efter frivillig överenskommelse på 4 år för att skapa större cirkulation.

Hur många världsarv finns idag?

Idag är drygt 900 platser eller objekt upptagna på världsarvslistan. Dessa är fördelade mellan 151 olika länder.

Hur många världsarv finns i Sverige? Vilka är de och när blev de världsarv?

Idag har Sverige 14 världsarv. De har tillkommit mellan åren 1991 och 2005. Drottningholm, Ekerö (1991), Birka och Hovgården, Ekerö (1993), Engelsbergs bruk, Fagersta (1993), Hällristningsområdet i Tanum (1994), Skogskyrkogården, Stockholm (1994), Hansestaden Visby, Gotland (1995), Laponia, Lappland (1996), Gammelstads kyrkstad, Luleå (1996), Örlogsstaden Karlskrona (1998), Södra Ölands odlingslandskap (2000), Höga Kusten, Ångermanland (2000), Falun och Kopparbergslagen (2001), Varbergs radiostation i Grimeton (2004), Struves meridianbåge (2005). Se länk nedan till mer information om Svenska våra världsarv.

Vem äger och tar hand om världsarven?

Världsarven i Sverige har olika ägare och förvaltare, både statligt och privat.

Förvaltningen av världsarven sker i enlighet med den lagstiftning som gäller för annan fysisk miljö, främst Plan- och bygglagen, miljöbalken och kulturminneslagen. Det finns ingen speciell lagstiftning för världsarven. De flesta världsarven har ett s.k. förvaltningsråd som samordnar och planerar arbetet. Länsstyrelsen, kommun, ägare, m.fl. intressenter kan ingå. Riksantikvarieämbetet och Naturvårdsverket har ett generellt uppdrag från regeringen att hantera frågan om världsarv. Riksantikvarieämbetets och Naturvårdsverkets roller är bl.a. att följa utvecklingen i världsarvsområdena och vid behov i första hand stödja länsstyrelserna. Dessa myndigheter ansvarar också för att nominera till Unescos Världsarvslista bland lämpliga kultur- och naturmiljöer.

Hur har nomineringsarbetet med Sveriges världsarv gått till?

Sverige har sedan Unescos konvention om skydd för världens kultur- och naturarv skrevs under 1985 fått 14 världsarv inskrivna på världsarvslistan. Dessa består av ett naturlandskap, ett med både natur- och kulturvärden, ett kulturlandskap och elva kulturobjekt. Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet har, beroende på typ av objekt, sedan 1986 regeringens uppdrag att lämna förslag till platser, som har så stora universella värden, att de kan bli aktuella för världsarvslistan. De nomineringar som Sverige har fört fram har föregåtts av ett nordiskt samråd vad gäller urvalet, vilket har skett i två omgångar. Den första som ägde rum på 1980-talet var ett samarbete mellan de nordiska antikvariska myndigheterna för att identifiera värdefulla kulturmiljöer. En andra planeringsgenomgång genomfördes på 1990-talet i Nordiska ministerrådets regi och avsåg kulturlandskap och naturområden.

Sverige har med utgångspunkt från de underlag som tagits fram systematiskt arbetat med att nominera de miljöer som varit aktuella inom Sverige. Under senare tid har också andra förslag aktualiserats då ny kunskap kommit i dagen. Sådana har varit Varbergs radiostation i Grimeton och Struwes meridianbåge. Nu pågår också arbeten med att nominera Hälsingegårdarna och Linnéminnena till världsarv, vilka får anses tillhöra underrepresenterade kategorier.

Hur ställer sig Sverige till att nominera ytterligare världsarv?

Två tredjedelar av alla världsarv är belägna i Europa och ca tre fjärdedelar är kulturobjekt. Världsarvskommittén som tar beslut enligt Världsarvskonventionen har därför sedan 1990-talet arbetat med en s k Global strategy för att komma tillrätta med denna obalans. Vid Unescos generalförsamlings möte 1999 kom Europas länder överens om att de i fortsättningen ska vara mycket restriktiva till att nominera nya objekt. Eventuella nya objekt ska tillhöra kategorier som är underrepresenterade på listan. Några sådana är landsbygdens byggnader, industriminnen, 1900-talets arkitektur och vetenskapshistoriska minnen.

Europas länder skulle också med olika medel stödja tillkomsten av världsarv i andra världsdelar. De miljöer som idag blir världsarv är stora och ganska komplexa, och de utgörs allt oftare av serier med platser i flera länder och t o m världsdelar. Enstaka monument tas numera endast i undantagsfall upp på världsarvslistan.

Regeringen har i sin skrivelse till riksdagen (2001/02:171) om världsarvskonventionen närmare redogjort för hur det svenska arbetet bör bedrivas. Regeringen har där med hänvisning till Unescos Global strategy anfört att Sverige bör vara återhållsamt med att föra fram nya nomineringar. Skrivelsen finns i sin helhet återgiven på regeringens hemsida www.regeringen.se

Vad får man göra i ett världsarv?

En plats eller objekt måste, för att kunna tas upp på listan över världsarven, uppfylla ett eller flera kriterier vad gäller kultur- respektive naturkrav. Enligt riktlinjerna för världsarven ska de skyddas och vårdas kontinuerligt. Världsarven ska brukas och förvaltas så att de kvaliteter som låg till grunden för platsens/objektets kvalificering som sådan skall bevaras och finnas kvar. Beslut om förändringar sker i enlighet med nämnda lagar.

Kan ett område förlora sin världsarvsstatus?

Ja. Om ett världsarvs omistliga värden försvinner eller blir förstörda.

Världsarvslogotypen får endast användas i informationssyfte. Läs mer om hur logotypen får användas via länken nedan. Världsarv - miljöer med unika värden

Fyra av Sveriges världsarv ingår helt eller delvis i Statens fastighetsverks (SFV) fastighetsportfölj.

Miljö med enastående universellt värde

Ett världsarv är en miljö som genom sin kulturhistoria eller sin natur har ett "enastående universellt värde". Det är UNESCO:s konvention från 1972 som beskriver världsarv på detta sätt. Av alla konventioner är denna den som flest länder skrivit under och länderna har på så sätt förbundit sig att bevara och vårda sina natur- och kulturarv som är världsarv.

För att ett minne ska upptas på listan måste det uppfylla en rad kriterier. Läs mer om detta via länkarna till vänster. Idag är över 800 kultur- och naturobjekt upptagna på världsarvslistan. Sverige har 14 världsarv.

Världsarv i Statens fastighetsverks bestånd

Fyra av Sveriges världsarv ingår helt eller delvis i SFV:s fastighetsportfölj.

Drottningholms slottsområde

Drottningholms slottsområde blev Sveriges första världsarv år 1991. Världsarvskommitténs motivering till att Drottningholms slott fördes in på världsarvslistan 1991 enligt följande:

"Drottningholms slottsområde - slott, teater, Kina slott och slottsparken - är det bäst bevarade exemplet på ett kungligt slott uppfört på 1700-talet i Sverige och som samtidigt är representativt för all europeisk kunglig arkitektur från denna tid, uppförd med Versailles som förebild och inspirationskälla."

Örlogsstaden Karlskrona

När örlogsstaden Karlskrona anlades låg staden mitt i det svenska storkmaktsväldet. Hit förlades flottans bas med varvsområde. Försvarsanläggningar uppfördes runt om staden för dess skydd. Karlskrona är ett av de bäst bevarade exemplen på en europeisk örlogsstad. I Karlskrona förvaltar Statens fastighetsverk flera byggnader och befästningar som ingår i världsarvet.

Södra Ölands odlingslandskap, Ottenby kungsgård

I världsarvet södra Ölands odlingslandskap har människan genom sitt jordbruk skapat ett unikt kultur- och naturlandskap. Här ligger Ottenby kungsgård som Statens fastighetsverk förvaltar. Genom kungsgårdens jordbruk och boskapshållning brukas marken på samma sätt sedan tusen år.

Världsarvet Laponia

Lapoina sträcker sig över ett 9 400 kvadratkilometer stort område. Det är ett blandat natur- och kulturvärldsarv som visar både geologi, biologisk mångfald och samernas kultur. Staten (SFV) äger stora markområden där bland annat Sjaunja är en del av världsarvet.

Del av ett världsarvsområde

Utöver de fyra världsarven ovan förvaltar Statens fastighetsverk fastigheter som ingår i ett större världsarvsområde:

- [Sandvikens fiskeläge](#), en del av Höga kusten.
- [Länsresidenset i Falun](#), en del av världsarvet Falun och Kopparbergslagen.
- [Länsresidenset](#) och Helgeandshuset, Visby

Levandegöra på objektets villkor

Ett objekt på världsarvslistan ska vårdas, förvaltas och brukas på ett sådant sätt att dess kvaliteter som världsarv bevaras. Vart sjätte år ska objektets tillstånd rapporteras till världsarvskommittén.

Statens fastighetsverks uppgift är därför att med hög kvalitet vårda och underhålla dessa objekt i ett långsiktigt perspektiv. Det innebär bland annat att skapa förutsättningar för en hållbar turismutveckling, att göra dessa historiska miljöer levande och tillgängliga för alla och därmed bidra till en ökad förståelse för vårt gemensamma kultur- och naturarv.

Foto: Åke E:son Lindman

Världsarvet [Drottningholms slott](#) förvaltas av SFV. Här syns fasaden mot vattnet.

Foto: Åke E:son Lindman

[Drottningholms slottspark](#) är en del av världsarvet

Foto: Tommy Fogelberg

[Slup- och barkasskjulet](#) i Karlskrona är en del av det andra världsarvet förvaltat av SFV. Framför byggnaden ligger Marinmuseum som invigdes 1997.

Foto: Pål-Nils Nilsson

[Ottenby kungsgård](#) ligger inom världsarvet Södra Ölands odlingslandskap. Karl X Gustafs mur går genom kungsgården.

[Start](#) / ... / [Vad är ett världsarv?](#) / [Mixade Världsarv](#)

Mixade Världsarv

Ett fåtal världsarv i världen tillhör gruppen mixade världsarv vilket betyder att de uppfyller kriterierna för både natur- och kulturarv.

Ett sådant exempel är Laponia i norra Sverige som blev världsarv 1996.

Världsarvskommitténs motivering innefattar både de naturliga och kulturella värdena:

"Området är ett framstående exempel på hur jorden har utvecklats framförallt geologiskt, och hur ekologiska och biologiska förändringar sker idag. Här finns även enastående naturfenomen med exceptionell naturskönhet liksom betydelsefulla naturliga lokaler för att skydda biologisk mångfald. Lapplands världsarvs i norra Sverige, som alltsedan förhistorisk tid varit befolkat av samerna är ett av de bäst bevarade exemplen på ett nomadområde i norra Skandinavien. Det innehåller bosättningar och betesmarker för stora renhjordar, en sed som en gång i tiden var mycket vanlig och går tillbaka till ett tidigt stadium i människans ekonomiska och sociala utveckling."

Kulturarv

Kulturarvet utgörs av vad tidigare generationer har skapat och hur vi i dag uppfattar, tolkar och för det vidare.

Överallt finns spåren av det förflutna. Kulturmiljön är i princip hela den miljö som har formats av oss människor genom tiderna. Det kan vara alltifrån en enskild plats eller byggnad till hela landskap.

Kulturarv är ett vidare begrepp än kulturmiljö. Det innefattar inte bara föremål, byggnader och fornlämningar utan också berättelser, traditioner och andra immateriella värden som vi övertar från tidigare generationer.

Kulturarv är inte något statiskt

Samtidigt är det viktigt att påpeka att kulturarv inte är statiskt utan något som ständigt förändras och omformuleras. Varje tid bildar sig en egen uppfattning om vad som är kulturarv och vad det betyder.

Riksantikvarieämbetet har regeringens uppdrag att vara pådrivande och samlande i kulturarvsarbetet och verka för att kulturarvet bevaras och brukas på bästa sätt. Vi har också ett ansvar för att utveckla diskussionen om begreppet kulturarv och hur det kopplas till frågor om demokrati och makt, tillhörighet och utanförskap, samt hur det kan ge perspektiv på nuet och framtiden.

Kulturarvsbrott

Brotten mot kulturarvet är ofta vardagsbrottslighet som väcker relativt liten uppmärksamhet. En del begås i medvetet uppsåt medan de flesta sker på grund av okunskap och oförsiktighet.

Men konsekvenserna är sammantaget påtagliga då det fysiska kulturarvet successivt utarmas och människors förståelse och tolkning av historien försvåras.

Brott mot kulturarvet uppvisar många olika motiv och det krävs därför olika åtgärder för att förebygga denna typ av brottslighet. Riksantikvarieämbetet arbetar på bred front med frågan.

Här nedan presenteras några exempel på hur vi arbetar med frågan.

Pilotprojekt för att förebygga plundring

Länsstyrelsen i Gotlands län har sedan 2009 fått anslag från Riksantikvarieämbetets bidrag till kulturmiljövård för ett treårigt pilotprojekt gällande plundringar av fornlämningar. Projektet bedrivs i samverkan med bl.a. Riksantikvarieämbetet, polisen, LRF och Hembygdsförbundet. Projektet ska ses som en förstudie i arbetet att på nationell nivå ta fram en metod att förebygga, upptäcka och beivra plundring av fornlämningar.

- [Pilotprojekt mot plundring](#)
- [Fornsök och plundring](#)

Kulturarvet under ytan

För att förebygga brott mot det maritima kulturarvet så har vi i samarbete med Statens Maritima Museer tagit fram en utbildningsplan för kustbevakare. Under november 2009 genomfördes den första utbildningen. Syftet är att förbättra övervakningen av skeppvrak, att förbättra kustbevakarnas kunskap om hur föremål upptagna från vrak ser ut, men även att öka kunskapen om hur man samverkar med kulturmiljövården.

Dalarö dykpark är ett projekt som bedrivs i samverkan med Haninge kommun och länsstyrelsen i Stockholm. Syftet är att tillgängliggöra det maritima kulturarvet för dykare samtidigt som slitaget på vraken blir så liten som möjligt.

- [Förebyggande arbete mot brottslighet under ytan](#)

Skador i Skogsbrukets spår

Sedan flera år tillbaka arbetar vi tillsammans med Skogsstyrelsen förebyggande med form av informations- och utbildningsinsatser för att uppmärksamma de skador på fornlämningar och andra, kända och värdefulla kulturlämningar som kan uppstå om man inte har kunskap om var lämningarna är belägna och hur man kan hantera dem vid olika skogsbruksåtgärder.

Tillsammans med Skogsstyrelsen och länsstyrelserna i tre län prövar vi ett förenklat sätt att nå markägare och skogsbrukare med information om vilka åtgärder som är lämpliga att vidta då man bedriver skogsbruk där det finns fornlämningar.

- [Riksantikvarieämbetet avsätter åtta miljoner för att minska skador på fornlämningar i skog](#)
- [Studie av skador på fornlämningar i skogsmark - Rapport från Riksantikvarieämbetet 2006:2](#)

Handbok i katastrof och restvärdesräddning

Vi gav under hösten 2008 ut "Handbok i katastrofberedskap och restvärdesräddning (RVR)". Handboken vänder sig till ledare och säkerhetsansvariga vid museer, arkiv, bibliotek, kyrkor och andra gudstjänstlokaler och till förvaltare av värdefulla samlingar och historiska byggnader. Bokens fokus ligger på riskanalys och ansvarsfördelning, med många konkreta tips, bilder och exempel från verkligheten.

- [Katastrofberedskap och restvärdesräddning \(RVR\)](#)

Se även:

[Brott mot kulturarvet uppvisar många olika motiv](#)

Modernt kulturarv

Vår moderna historia i form av höghus, industrier, fotbollsplaner och torg är också ett kulturarv på samma sätt som fornlämningar, kyrkor och gamla ortnamn är det. Frågan är vad av det som finns runt omkring oss i dag som ska dokumenteras eller bevaras för framtiden. Redan nu avgör vi vad som blir historia.

Våra liv styrs och påverkas till stor del av de miljöer som vi lever, bor och verkar i. Det moderna samhälle som finns runt omkring oss är i hög grad uppbyggt av människor men samhället formar på samma gång de människor som ingår i det. Parkeringsplatser, radhus, förskolor, köpcentra och kontor utgör ett kulturarv som rymmer en mångfald av berättelser om samtiden.

Det är en svår uppgift att ta sig an ett kulturarv som ligger så nära nuet. Den moderna tiden ser vi ännu inte i historiens backspegel, och vi har heller inte någon efterföljande epok att reflektera den emot. Vad är det egentligen som är typiskt och särskilt intressant? Och vems perspektiv är det som avgör?

De moderna miljöerna finns runt om kring oss i vardagen och vi tänker inte på dem som kulturarv, men det som inte uppmärksammas riskerar att förfalla, rivs och försvinna när det ersätts av något annat. Därför måste vi med hjälp av historiska termer förhålla oss till vår samtid och redan nu bestämma vad som ska bli historia i framtiden.

Samtidigt är de materiella lämningarna så omfattande att valet av dokumentation, värdering och urval lätt kan framstå som fragmentariskt och slumpartat. Urvalet måste göras utifrån berättelserna om det moderna för att på så sätt fånga det som är utmärkande för det moderna samhällets miljöer.

I dialogen med boende och brukare kommer kulturmiljövårderna i kontakt med grupper vars kulturarv hittills inte är särskilt väl uppmärksammat och synliggjort. Här möts perspektiv från människor av olika etniskt ursprung, olika ålder, erfarenheter och social bakgrund. Generations- och genusfrågor får en stor betydelse och miljöerna har i det perspektivet olika innebörder för människorna beroende på grupptillhörigheter och motiven till att man befinner sig i dessa miljöer. Kulturmiljövårdens uppgift blir här att lyfta fram alla dessa innebörder och relatera dem till en kulturhistorisk diskussion om värden och mening.

Kontakt:

[Karin Arvastson](#) - tfn 08-5191 8422.

Kulturmiljövårdsanslaget

Kulturmiljövårdsanslaget - anslaget 7:2 - Bidrag till kulturmiljövård - är kulturmiljövårdens viktigaste ekonomiska styrmedel. Cirka 240 miljoner kronor per år fördelar Riksantikvarieämbetet främst till landets länsstyrelser för kulturmiljöinsatser. Dessa medel är begränsade i förhållande till behovet, men av stort värde för ett framgångsrikt kulturmiljöarbete.

Kulturmiljövårdsanslaget används huvudsakligen till vård av och information om kulturhistoriskt värdefulla byggnader, landskap och fornlämningar. Därutöver används det till bildande av kulturresevat, kunskapsunderlag och vissa arkeologiska åtgärder.

Sammanlagt fördelas årligen medel till cirka 2 000 olika miljöer eller projekt, exempelvis bruksmiljöer, fäbodan, samiska miljöer, industribebyggelse. Dessutom görs insatser för att göra kulturarvet tillgängligt för personer med funktionshinder, kunskapsuppbyggnad om moderna storstadsmiljöer och skogens kulturarv, samt satsningar i världsarvsområden.

Målsättningen med anslaget är att det ska uppnå största möjliga effekt och nytta för kulturmiljön och bidra till att uppfylla kulturmiljöområdets verksamhetsmål:

- ett försvarat och bevarat kulturarv
- ett hållbart samhälle med goda och stimulerade miljöer med kulturmiljöarbetet som en drivande kraft i omställningen
- allas förståelse, delaktighet och ansvarstagande för den egna kulturmiljön
- nationell och internationell solidaritet och respekt inför olika gruppers kulturarv

Kontakt:

[Eva Halfwordson](#) - utredare kulturmiljövårdsanslaget, Samhällsavdelningen, tfn 08-5191 8277.

[Heléne Hyrefelt Dahlström](#) - ekonom kulturmiljövårdsanslaget, Samhällsavdelningen, tfn 08-5191 8357.

Se även:

[Frågor och svar om bidrag och forskningsmedel](#)

[Rapport om 28:26-anslagets användning](#) - presentation i bokhandeln.

[Man ställer ju upp för sin hembygd!](#) - goda exempel på projekt som fått bidrag genom bland annat kulturmiljövårdsanslaget. Presentation i bokhandeln.

[Länsstyrelserna](#) - länsstyrelsernas gemensamma webbplats. Insatser som återfinns på Riksantikvarieämbetets hemsida som finansierats med stöd av kulturmiljövårdsanslaget:

[Arbetslivsmuseer](#) - Riksantikvarieämbetets webbplats.

[Digitala historiska kartor](#) - Riksantikvarieämbetets webbplats.

[Informationssystemet om fornminnen \(FMIS\)](#) - Riksantikvarieämbetets webbplats.